

ТОКСОПЛАЗМОЗА

Причинява се от едноклетъчния паразит *Toxoplasma gondii*, който е широко разпространен в света. Развива се вътреклетъчно и има два вида гостоприемници: крайни (в които се размножава полово) - това са месоядните животни от сем. *Felidae* и преди всичко домашната котка и междинни (в които се размножава безполово) - тревопасни, гризачи, месоядни, птици, насекомоядни, земноводни, мекотели и човек.

Паразитът има 3 форми: трофозоит, цистна и ооцистна. Трофозоитът има форма, наподобяваща резенче лимон и когато попадне в гостоприемниковата клетка се закръгля, започва деление и така се получават много нови трофозоити, включени в т. нар. псевдоциста. Тя разкъсва гостоприемниковата клетка, освободените паразити нападат нови клетки и процесът се повтаря многократно.

В клетките на червата на котката се извършва също размножаване на токсоплазмите, в резултат на което се образуват ооцисти, които се изхвърлят с фекалиите на котката. В околната среда те продължават развитието си и са заразни за хората и животните. Те се разпространяват чрез замърсени плодове, зеленчуци и вода.

Токсоплазмозата бива придобита и вродена. Тежестта на вродената зависи от това в какъв стадий от развитието на плода е станало заразяването на майката и какво е имунното ѝ състояние. Опаразитяването в ранна бременност води до спонтанен аборт или мъртвораждане. Ако жената е преболедувала от токсоплазмоза преди забременяването и има изграден имунитет, и ако по време на бременността отново се зарази, то плода остава защитен и в повечето случаи незасегнат. Но ако жена се зарази с токсоплазми за първи път по време на бременността си, има вероятност плода да бъде увреден.

Придобитата токсоплазмоза протича нееднотипно. Може да протече остро и тежко, да хронифицира или да премине съвсем безсимптомно. Най-често се наблюдава лимфаденит със засягане лимфните възли на шията, аксиалните, ингвиналните лимфни възли - с големина на бобено зърно до лешник, подвижни и неболезнени. Може да протече с хориоретинит, увеит, кръвоизливи в окото като менингоенцифалит, интерстициална пневмония, миокардит.

Диагнозата се поставя чрез доказване на антитела от различен клас срещу паразита, което става чрез имунологично изследване ELISA Ig G (цена 18.00 лв) и ELISA Ig M (цена 17.00 лв), които се правят в РЗИ, отдел "Паразитология", етаж 7, приемна 710, всеки работен ден от 08.30 до 17.00 ч. За изследването са необходими 5 мл венозна кръв без консервант.

Лечението се извършва по схема от специалист-паразитолог.

За предпазване от заразяване с токсоплазми трябва да се избягва случайния контакт с улични котки и други животни, обилно да се измиват плодовете и зеленчуците, да се консумира само добре термичнообработено месо.